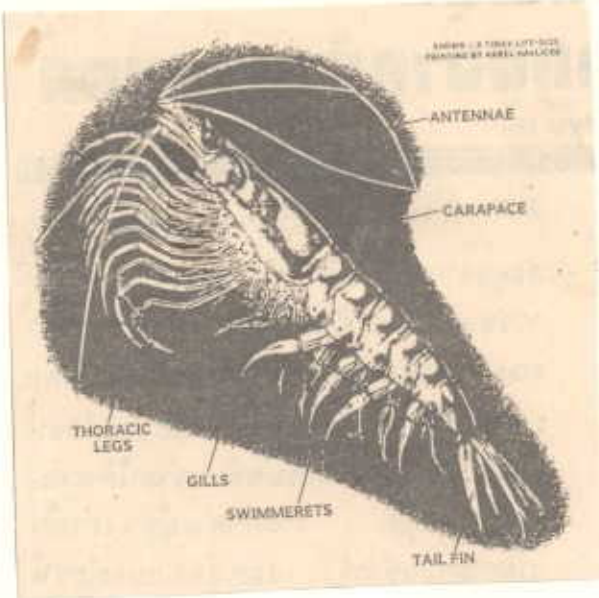

ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๕๐๗๖ วันเสาร์ที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

สัมภาษณ์ อินท

เคย : แหล่งโปรตีน
มหึมาของโลก

"ปราชัย"

การตีตนไปก่อนไข้....บางครั้งหรือหลาย
ครั้งเหมือนกันที่หมายถึงความไม่ประมาทของ
มนุษย์ แต่ถ้าอาการเช่นนี้บังเกิดมากจนเกิน
พอดีไป...บางครั้งและหลายครั้งก็น่าหมั่นใส่ใจ
อย่างไว้ค้ำใจ เรื่องต่อไปนี้จะจัดอยู่ใน
กรณีใด ย่อมอยู่ในดุลพินิจของท่านผู้รู้
ส่วนคนเขียนไม่ขอเอามือไปชุกทาบ
นิตยสารเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก ประ-
จำเดือน พค. ปีนี้ ได้แสดงความกังวลต่ออนา

คตขอ เลส (Krill) เอาไว้อย่างน่าเห็นใจและ
มีเหตุผล

ควิบ—ตระกูลเดียวกับ เลส ที่บ้านเรา
เอามาทำกระป๋องเครื่องปรุงรส ชั้นยอดที่ไม่เคย
ขาดกันครัวไทยหน้าไหนทั้งสิ้น ไม่ว่าจะยาจก
เซียวใจหรือเศรษฐีผู้ดีชั้นสูง น้อยคนนักที่จะ
พูดได้ว่า ไม่เคยกินกะปิ หรือแม้กระทั่งไม่เคย
ได้กลิ่นกะปิ คนที่จะพูดเช่นนี้ได้...ถ้าไม่เพราะ
คิดจจริตไม่ได้อยู่เมืองไทยมาก่อน

นี่พูดเฉพาะกะปิแต่ถ้าพูดถึง เลส ที่ใช้
ทำกะปินี้หลายคนอาจไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้จัก
มาก่อนโดยเฉพาะผู้ที่มิใช่ชาวประมง ฉะนั้น
ก่อนเดินเรื่องกันต่อไป สมควรที่จะมาทำความ
รู้จักกับมันสักเล็กน้อยก่อนเป็นไร

อันว่าเลส นั้น ภาษาฝรั่งเขาเรียกว่า
(krill) คริล มาจากภาษาฮอลันดา ซึ่งออก
เสียงอย่างเดียวกันนี้และ หมายถึงสิ่ง ที่น่าขยะ
แขยงเช่นสัตว์เล็กๆ อย่างเห็บ, เตา, เณ,
โลน อะไรนี่แหละ ถ้าหมายถึงปลาก็ได้แก่
ปลา...Carval fish แต่ในปัจจุบันทั่วโลกยอมรับ
กันว่า เลส ก็คืออาหารของปลาวาฬ และ
เป็นสัตว์น้ำในตระกูลกุง ทั้งนี้รวมทั้งสัตว์น้ำ
ขนาดจิวที่เรียกกันว่าพลวงคอน ซึ่งเป็นอาหาร
ของสัตว์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกคือ ปลาวาฬบาลีน
(Great Baleen Whale)

ใญ่ ขนาดใหญ่ที่สุดนั้นอยู่แถวๆ ขั้ว
โลกใต้ กล่าวคือจะมีความยาวราว ๖ ซม....
อันนั้นก็คงพอๆ กับกุงฝอยน้ำจืดของเรานี้แหละ
แต่ความยาวขนาดนี้ เนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก
เล่าว่า มันต้องใช้เวลาดังแต่ ๓-๔ ปีก็เดียว
กว่าจะเติบโตถึงวัยเจริญพันธุ์ขนาดนี้ได้ นับ
ว่าใช้เวลานานโขอยู่

สำหรับ เลส พันธุ์ ที่เรียกกันเป็นภาษา
วิทยาศาสตร์ว่า Euphausia Superba นี้ก็มี
นิวเคลียสอยู่แถวๆ ทวีปแอนตาร์กติกาทั่วโลก
ได้และใช้ชีวิตอยู่ รอดปลอดภัย ศัตรู มาโดย หลบ

ซ่อนอยู่ใต้ก้อนน้ำแข็งตั้งแต่เป็นตัวอ่อน เรื่อย
มาเป็นเวลา ๓-๔ ปี

ความจริงแล้ว เลส มีหลายชนิดและอยู่
ทั่วทุกทวีปในมหาสมุทรของโลก และแค
ละท้องถิ่นก็ตั้งชื่อกันแตกต่างกันออกไป ใน
มหาสมุทรแอตแลนติกก็เรียกไปอย่าง แปซิ-
ฟิกก็เรียกไปอย่าง และในมหาสมุทรอินเดียก็
เรียกไปอีกอย่าง แม้กระทั่งไทยก็ยังเรียกว่า
เลส ซึ่งก็ใกล้เคียงกับคำว่า คริล อยู่เหมือน
กันแต่ทุกหนทุกแห่งต่างถือกันว่ามันเป็นอาหาร
หลักของปลาวาฬทั้งนั้น แม้ในญี่ปุ่นจะมีคน
เอามาปรุงเป็น อาหาร กินกัน อยู่แต่ก็ไม่ จูงใจ
หรือล่อน้ำลายชาวบูชิโดสักเท่าไรหรอก

ที่น่าแปลกสำหรับ เลส อย่างหนึ่งก็
คือ มันมักจะไปแออัดกันชุมนุมกันอยู่แถวๆ ที่
เป็นแหล่งอาศัยของ ปลาวาฬเสีย ด้วยราว กับ
ว่า พระเจ้าจะส่งมาเป็นอาหารของปลาวาฬ
โดยเฉพาะฉะนั้นปัจจุบันก็ยังมีชุมชนที่สดอยู่ใน
มหาสมุทรแอตแลนติกคอนติเนนตัล ซึ่งเป็นถิ่นฐาน
ของปลาวาฬใหญ่ที่เรียกกันว่า ปาลีน

นิตยสารฉบับเดียวกันนี้ยัง เปิดเผย ด้วย
ว่า เลส ในมหาสมุทรแอตแลนติกคอนติเนนตัล
เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างฉับพลันตลอดเวลา ๕๐ ปี
หลังมานี้ ถึงขนาดว่า ถ้าพบมันที่ ไทเน...ท้อง
น้ำที่นั่นจะกลายเป็นสีแดง ฉาน ราวกับสีเลือด
ทีเดียว

ผู้รู้ ทาง ด้าน การ ประมง วุ่น เกียกเก้าน
หนึ่งของไทยเล่าให้ฟังว่า แต่ก่อนที่อ่าวบ้านเพ
จ. ระยองของเรามีเยอะแยะ ลอยขึ้นมาแต่ละ
ครั้งสีสรรงดงามมาก ฝูงเคยเมื่อติดกับสีน้ำ
ทะเลแล้ว ดังสีม่วง สีเขียว สีแดง สีชมพูลา
และแถมท้ายว่า "โอ๊ยสวยมากทีเดียวละ" จะ
สวยอย่างไรคงไม่มีโอกาสได้เห็นง่ายๆ แล้วละ
สมัยนี้ เพราะมลภาวะมันส่งกระแสไปไกล
เกือบถึง ๒๐๐ ไมล์แล้วละ คนรุ่นเหลนคงจะ
ได้ดูกันก็แถวกลางทะเลหลวงโน้น

ทั้งๆ ที่ ผู้ชำนาญการเกี่ยวกับเรื่องนี้
เฉลยว่าในโลกทุกวันนี้มีการจับ เคยกันปีละ
ราว ๕๐-๑๕๐ เมตริกตันหรือ ๓๐๐ พันล้าน

ปอนด์ต่อปี แต่ก็ไม่ได้ทำให้อัตราเพิ่มพูน
ของมันลดลงเลย

เรียกว่ามีปริมาณมากกว่าสัตว์น้ำทุกชนิด
ที่มนุษย์จับมากินกันทั้งโลกและทั้งปี ไม่รู้จัก
เท่าต่อก็เท่า...

ตรงนี้อาจมีผู้สงสัยว่าไฉนเลย จึงเพิ่ม
ปริมาณเช่นอย่างมากมายก่ายกองเช่นนั้น ทั้ง ๆ
ที่เป็นอาหารโปรตีนของสัตว์โลกที่ใหญ่ที่สุด

...คำตอบก็คือจำนวนปลาของโลกลด
ลงอย่างมากเพราะถูกล่ากันอย่างขนาดหนัก
โดยเฉพาะอย่างยิ่งปลาวาฬที่เบ้ม "บาลีน"
สัตว์ตัวสำคัญของ เคย นั้นใกล้จะสูญพันธุ์
อยู่แล้ว เมื่อการดเม้นกลายเป็นเช่นนี้ เจ้า
เคย ก็เลยถือโอกาสโตเอา โตเอา ให้คนจับ
ขึ้นมาเป็นว่าเล่น

ฟังก์ก็ไม่น่าเชื่ออีกเหมือนกันนะครับว่า
เหตุใดมนุษย์เราจึงพากันชิง คิดกันไป ก่อนใช้
ด้วยการวิตกว่า เคย จะสูญพันธุ์ เร็วเกินไป
แต่เรื่องนั้นนักวิทยาศาสตร์เขา มีเหตุผล อ้างอิง
อยู่ว่า สัตว์ที่เราเคยคิดกันในสมัยโบราณว่า
มันจะสูญพันธุ์ ยาก หรือไม่มีวันหมดไปจาก
โลกเนื่องจากปริมาณอันมากมายของมันนั้น
ตกมาถึงปัจจุบันสัตว์พวกนี้กลับใกล้จะสูญพันธุ์
หรือไม่ก็ลดน้อยถอยจำนวนลงอย่างไม่น่าเชื่อ
อย่างเช่นนกพิราบสื่อสาร วัวไบซัน ซึ่งเคย
มีชุกชุมในทวีปอเมริกา แม้กระทั่งปลาวาฬ
ขนาดใหญ่ที่ชื่อบาลีน นี้ก็กำลังอยู่ในระหว่าง
หาทางคุ้มครองกันเป็นสามารถอยู่ขณะนี้

อันนี้สันนิษฐานได้ว่า เป็นเรื่องการใช้ประ
โยชน์กับทรัพยากรสิ่งสารวาสัตว์ที่มีอยู่มากมาย

อย่างเคยเกิดหรืออย่างฟุ่มเฟือย ทั้ง ๆ กว้าง ๆ
ด้วยความคิดอย่างประมาทว่า มันยังมีมากมาย
อยู่นั่นเอง เรื่องนี้ก็คงจะเป็นอุทธาหรณ์เตือน
ใจใครต่อใครได้แยะทีเดียวละ !

ต้นตอแห่งความกังวลของนักชีววิทยาและ
นักสัตวศาสตร์ทั้งหลายเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร
เคย กันอย่างสิ้นเปลืองสุรุ่ยสุร่าย อีก
ประการหนึ่งก็คือ การโหมจับกันอย่างไม่บัน
ยะบันยังของมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากฝีมือ
ของสหภาพโซเวียตกับญี่ปุ่น ซึ่งนับว่าเป็น
"จอมยุทธ์" ในการล่า เคย ในมหาสมุทร
แอตแลนติกตอนใต้ ในขณะที่ไปแลนดซึ่งเคย
อยู่ในอันดับดัดลงมารวมมือไปแล้วและเยอรมัน

ตะวันตกกับประเทศต่างๆ ในอเมริกาได้ก็แทบ
จะวางมือไปเหมือนกันเพราะจับ มาแล้วไม่คุ้ม
เช่นเดียวกับสหรัฐซึ่งไม่ได้ให้ความสนใจใน
เรื่องนี้เลย

ทีนี้ก็มาถึงคำถามที่ว่า จับเอาไปทำไม่
กันนักหนาทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีรสชาติอะไรเลย
สำหรับปากคอมมนุษย์กระทั่งญี่ปุ่นซึ่งเป็นนักกิน
ปลาไม่ค่อยเลือกอยู่แล้วก็ยังเบือนหน้า คำ
เฉลยก็คือเอาไปแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ ไม่ว่า
ปลาสัตว์หรือสัตว์ปีก รวมทั้งเป็นอาหารปลาที่
เลี้ยงไว้ในฟาร์ม กล่าวกันในญี่ปุ่นว่า เคย มี
สารบางอย่าง ในตัวของมันที่ทำให้เนื้อปลาที่
กินมันเข้าไป มีสีสรรน่าบริโภคยิ่งขึ้น

และที่สำคัญก็คือ เคย มีโปรตีนบรรจุ
อยู่ในตัวมันถึงครึ่งหนึ่งรวมทั้งวิตามิน A และ
นักวิทยาศาสตร์คาดกันว่า มันจะเป็นแหล่ง
อาหารที่สมบูรณ์ที่สุดของโลกในอนาคต ถ้า
หากมันไม่สูญพันธุ์ไปจากโลกเราเสียก่อน ที่
แหล่งอาหารในโลกจะขาดแคลนลงในที่ที่สุด

ตรงนี้จะเห็นได้ชัดแล้วนะครับว่าทำไม
นักวิทยาศาสตร์ท่านถึงได้ท้วงท้วงท้วงท้วง ว่า
เคย จะขาดจำนวนไปอย่างรวดเร็ว

นอกเหนือจากการเป็นอาหารธรรมชาติ
ของปลาวาฬแล้ว เคย ยังเป็นอาหารของปลา
อื่น เช่นแมวน้ำ นกทะเลต่างๆหรือแพะจะกล่าว
ได้ว่า สัตว์เกือบทุกชนิดมีชีวิตอยู่ โดยอาศัย
เคย เป็นอาหารไม่ทางใดก็ทางหนึ่งทั้งนั้น

การที่มนุษย์ลงมือไล่ล่า เคย แข่งกับ
สัตว์เช่นนี้ ผลกระทบประการหนึ่งที่จะตามมา
ก็คือปลาวาฬที่โลกกำลังวิ่งเต้นคุ้มครองอยู่ขณะนี้
นี้อาจ สูญพันธุ์ไปเร็วกว่าที่ควร ก็ได้ เพราะ
อะไวหรือก็เพราะขาดอาหารโปรตีนคือ เคย
ของมันนั่นเอง

วงจรชีวิตของ "เคย" โดยทั่วไป จะเริ่ม
ตั้งแต่ไข่ ไข่ของตัวผู้ เข้าไปผสมกับไข่สุกของ
ตัวเมียราว ปลายฤดู ใบไม้ผลิคือ ระหว่างเดือน
ต.ค. ต่อ ธ.ค. ซึ่งตอนนั้นเป็นตอนที่ตัวเมีย
เพิ่งจะลอกคราบธรรมชาติกำหนดให้เคยผสม
พันธุ์กันในระยะนี้ก็มีเหตุผลอยู่เพราะเจ้าสัตว์
น้ำตัวกระจิวหัวนี้ เป็นประเภทมีกระดูกอยู่
นอกเนื้อ หรือหุ้มเนื้อนั่นคือเปลือกของมัน

น้ำเชื้อของตัวผู้จึงไม่สามารถทะลุทะลวงเข้าไป
ถึงรังไข่ ได้ เจ้าตัวผู้จึงต้องรอโอกาสให้ตัวเมีย
ลอกคราบเสียก่อน จึงจะฉีด น้ำเชื้อเข้าไปสืบ
พันธุ์ของมันให้ยืดยาวต่อไป

ดูๆ ไปแล้วธรรมชาติก็เอื้ออำนวยอยู่มาก
ทีเดียว แต่มนุษย์ก็มักจะฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของ
ธรรมชาติ อยู่เสมอ...แม้ว่า นั่น จะ เป็น เอก-
ลักษณะของมนุษย์ที่ทำให้โลกเจริญก้าวหน้ามา
จนทุกวันนี้ก็ตาม

บ้านเราเห็น จะยังไม่ถึงขนาดแสดง
อาการ "ตีคนไปก่อนไข่" แบบเนชั่นแนล
จีออกราฟฟิก ดอกกระมังเพราะเรายังไข่
เคสแต่ทำกระบี่เท่านั้น ถ้าถึงขั้นจับเอา
มาเป็นอาหารสัตว์แบบญี่ปุ่น หรือสหภาพ
โซเวียต...บางทีเมื่อถึงเวลานั้น อาจมีคน
โวยคังกว่านั้นก็ได้อ